

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas Atzinums par tematu “Imigrācija ES un integrācijas politika: reģionālo un vietējo pašvaldību un pilsoniskās sabiedrības organizāciju sadarbība”

(2006/C 318/24)

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja saskaņā ar reglamenta 29. panta otro daļu 2004. gada 1. jūlijā nolēma izstrādāt atzinumu par “Imigrācija, integrācija: reģionālo un vietējo pašvaldību un pilsoniskās sabiedrības organizāciju sadarbība”.

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Nodarbinātības, sociālo lietu un pilsoniskuma specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2006. gada 13. jūlijā (ziņotājs — **Pariza Castaños kgs.**

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 429. plenārajā sesijā, kas notika 2006. gada 13. un 14. septembrī (13. septembra sēdē), ar 181 balsi par, 7 — pret un 8 atturoties, ir pieņēmusi šādu atzinumu.

1. Ievads.

1.1 EESK 2002. gadā izstrādāja pašiniciatīvas atzinumu par tematu “Imigrācija, integrācija un pilsoniskās sabiedrības loma”⁽¹⁾ nolūkā veicināt Kopienas līmeņa politiskās un sociālās diskusijas, lai integrācijas politikas padarītu par kopējās imigrācijas un patvēruma politikas būtisku sastāvdaļu.

1.2 Atzinumā cita starpā tika izteikts priekšlikums Eiropas Savienībai izstrādāt Kopienas programmu imigrantu sociālās integrācijas veicināšanai. EESK uzskata, ka jāizstrādā programmas, lai veicinātu jauno imigrantu un cilvēku, kas ieceļo ģimenes apvienošanas nolūkā, integrāciju. Tas pats attiecas uz bēgļiem un patvēruma meklētājiem, kurus neatkarīgi no viņu statusa Eiropas Savienībā aizsargā arī starptautiskās tiesības.

1.3 Tādēļ EESK 2002. gada 9. un 10. septembrī sadarbībā ar Komisiju organizēja konferenci. Tajā piedalījās vairāk nekā 200 sociālo partneru un pazīstamāko NVO pārstāvju no 25 dalībvalstīm un Eiropas mēroga tīkliem. Konferences mērķis bija iesaistīt pilsonisko sabiedrību Eiropas integrācijas politiku veicināšanā.

1.4 Konferences secinājumos bija minēts, ka “sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām ir būtiska loma integrācijā” un “Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm jāveicina imigrantu, minoritāšu un bēgļu integrācija, jo īpaši reģionālā un vietējā līmenī. Nepieciešama **Eiropas programma integrācijas sekmēšanai**”⁽²⁾.

1.5 Eiropadome 2003. gadā valstīs izveidoja integrācijas kontaktpunktus un uzdeva Komisijai sagatavot ikgadēju ziņojumu par migrāciju un integrāciju⁽³⁾. Komisija sagatavoja arī *Paziņojumu par imigrāciju, integrāciju un nodarbinātību*⁽⁴⁾, pieņemot vienotu pieeju integrācijai, un EESK to pozitīvi novērtēja savā atzinumā⁽⁵⁾. Komisija 2004. gada novembrī publicēja Integrācijas rokasgrāmatu politikas veidotājiem un īstenotājiem (*Handbook on Integration for policy-makers and practitioners*)⁽⁶⁾.

1.6 Eiropadomes 2004. gada 4. un 5. novembrī pieņemtajā Hāgas programmā uzsvērtā nepieciešamība labāk koordinēt valstu integrācijas politikas un attiecīgās ES iniciatīvas un paziņots, ka ES politiku pamatā jābūt kopējiem principiem un skaidri noteiktiem novērtēšanas līdzekļiem.

1.7 Pašreizējais imigrācijas poliskais un tiesiskais pamats ir labāk izstrādāts. Šis atzinums ir jauns EESK ieguldījums, pievēršot galveno uzmanību sociālās un politiskās jomas dalībniekiem reģionālā un vietējā līmenī, jo tieši šajā līmenī var visefektīvāk risināt problēmjautājumus un visveiksmīgāk īstenot politikas.

1.8 Sakarā ar atzinuma sagatavošanu EESK vietējo reģionālo pašvaldību labākās politiskās prakses apmaiņas nolūkā rīkoja uzklauššanas sēdi Barselonā (ziņojums par sanākumiem sniegts 2. pielikumā) un — sadarbībā ar Starptautisko darba organizāciju (ILO) un Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fondu — vēl vienu uzklauššanu (Dublinā) nolūkā analizēt labo praksi sakarā ar integrāciju un diskriminācijas novēršanu darba vietā (ziņojums par sanākumiem sniegts 3. pielikumā).

⁽³⁾ COM(2004) 508 galīgā redakcija.

⁽⁴⁾ COM(2003) 336 galīgā redakcija.

⁽⁵⁾ OV C 80, 30.03.2004., (ziņotājs: Pariza Castaños kgs).

⁽⁶⁾ http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/immigration/integration/doc/handbook_en.pdf.

⁽¹⁾ OV C 125, 25.05.2002., (ziņotājs: Pariza Castaños kgs), līdzziņotājs: Melicias kgs).

⁽²⁾ Sk. konferences vispārējos secinājumus.

2. Kopējā integrācijas programma.

2.1 Komisija 2005. gada 1. septembrī publicēja paziņojumu "Kopīgā integrācijas programma — Ietvars trešo valstu pilsoņu integrācijai Eiropas Savienībā" (⁷), kuru EESK atbalsta un vērtē atzinīgi, jo tajā paredzēts īstenot Komitejas atzinumā, kā arī 2002. gada konferencē izvirzītos priekšlikumus.

2.2 Paziņojumā izteikts aicinājums dalībvalstīm pastiprināt centienus attiecībā uz valstu stratēģijām imigrantu integrācijas jomā un tikties pēc minēto stratēģiju un ES līmenī veikto pasākumu lielākas saskaņotības.

2.3 Šis atzinums sagatavots pēc EESK iniciatīvas, un tādēļ tas nav atzinumus konkrēti par Komisijas paziņojumu. Tajā tomēr ietverts arī EESK viedoklis par dokumentu COM (2005) 389 galīgajā redakcijā.

2.4 ES Tieslietu un iekšlietu ministru padome 2004. gada 19. novembrī pieņēma **kopējus pamatprincipus**, kuri veido saskaņotu pamatu Eiropas integrācijas politikām. Komisija minētos principus praksē īsteno kā pasākumus, kas "vērtējami kā svarīgi valstu un ES integrācijas politiku elementi" (⁸). Pasākumi ir grupēti pēc vienpadsmit principiem (⁹). EESK uzskata, ka minētie Kopējā programmā izklāstītie principi ir piemērots pamats līdzsvarotai un saskaņotai integrācijas politikai Eiropas un valstu līmenī.

2.5 Finanšu perspektīvas 2007.—2013. gadam ietvaros Komisija ierosina izveidot tādu **Eiropas fondu trešo valstu pilsoņu integrācijai** (¹⁰), kura pamatā būtu augšminētie kopējie principi. EESK atbalsta priekšlikumu (¹¹) un cer, ka nākotnē tas tiks ietverts ES budžetā.

2.6 Programmā iekļauti ieteikumi par valstu un Kopienas līmenī īstenojamiem pasākumiem. Komisija iecerējusi ieviest regulāras programmu novērtēšanas procedūru.

2.7 Komisija apliecina, ka "ir būtiski svarīgi, pienācīgi ievērojot dalībvalstu un to vietējo un reģionālo iestāžu kompetenci, attīstīt saskaņotāku ES pieeju integrācijai" (¹²).

(⁷) COM(2005) 389 galīgā redakcija.

(⁸) Skat. COM (2005) 389 galīgā redakcija., 2. punkts.

(⁹) 1. pielikums.

(¹⁰) Skat. COM(2005) 123 galīgā redakcija.

(¹¹) Skat. EESK atzinumu par migrācijas plūsmas pārvaldību, OV C 88, 11. 04. 2006. (ziņotājs — *Le Nouail-Marliere* kdze).e.

(¹²) Skat. COM (2005) 389 galīgā redakcija., 3. punkts.

2.8 Komisija bija ierosinājusi izmantot imigrācijas politikas atklātas koordinācijas metodes (¹³), tomēr Padome šo ierosinājumu nepieņēma. EESK (¹⁴), kas atbalstīja Komisijas priekšlikumu, uzskata, ka valstīs esošo kontaktpunktu tīkls, kopējie principi un integrācijas politiku novērtēšanas procedūra ir solis uz priekšu valstu politiku saskaņošanas jomā kopējas pieejas ietvaros. EESK ierosina Komisijai un Padomei, pamatojoties uz minēto rosinošo pieredzi, piemērot atklātas koordinācijas metodes.

2.9 Jāturpina Kopienas līmeņa tiesiskā pamata (kopējas politikas) veidošana attiecībā uz noteikumiem par trešo valstu pilsoņu uzņemšanu un uzturēšanos. Dalībvalstīm ir atbilstoši jātransponē 2003. gadā pieņemtās direktīvas par personām, kas apmetušās un pastāvīgu dzīvi, un par tiesībām uz ģimenes atkalpvienošanos (¹⁵).

2.10 Komisija uzsver *saikni* starp kopēju imigrācijas politiku un kopēju integrācijas stratēģiju. Direktīva par ekonomisko migrantu uzņemšanu tomēr vēl nav pieņemta. EESK (¹⁶) piekrīt Eiropas Komisijas nostājai, ka "visos turpmākajos migrācijas instrumentos ir jāņem vērā vienlīdzīga attieksme un migrantu tiesības" (¹⁷). Komisija ir paziņojusi par Integrācijas rokasgrāmatas otro izdevumu, integrācijas jautājumiem veltītu tīmekļa vietni, Eiropas Integrācijas foruma izveidi un ikgadējo ziņojumu par migrāciju un integrāciju nostiprināšanu. EESK atbalsta šos mērķus un pauz vēlmi sadarboties ar Komisiju.

2.11 EESK stingri atbalsta programmas īstenošanu un atkārtoti iepriekšējā atzinumā pausto viedokli: "EESK ierosina, lai Eiropas Komisija valstu politiku koordinēšanas ietvaros varētu vadīt Eiropas integrācijas programmu, tai nodrošinot atbilstošus finanšu resursus, un uzsver, ka ir svarīgi, lai Padome piešķirtu Komisijai politiskus, tiesiskus un budžeta līdzekļus, kas nepieciešami imigrantu integrācijas veicināšanai. EESK uzsver, ka liela nozīme ir labvēlīgu un efektīvu imigrantu uzņemšanas programmu izveidei, to darot sadarbībā ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām" (¹⁸).

2.12 EESK arī ierosina, lai ES piešķirtu pietiekoši lielas summas humanitāriem mērķiem, ļaujot uzņemt daudzus imigrantus bez personas dokumentiem, kas iecerējuši valstīs Eiropas dienvidos. Lai Eiropai būtu kopīga politika, Eiropas Savienības dalībvalstīm jāapliecina solidaritāte un atbildība.

(¹³) COM(2001) 387 galīgā redakcija.

(¹⁴) OV C 221, 30.03.2004., (ziņotājs: *zu Eulenburg* kdze).

(¹⁵) Direktīva 2003/109/EK un 2003/86/EK.

(¹⁶) EESK atzinums par tematu "Zaļā grāmata par ES pieeju ekonomiskās migrācijas pārvaldībai", ziņotājs: *Pariza Castaños* kgs (OV C 286, 17.11.2005).

(¹⁷) Skatīt COM(2005) 389 galīgā redakcija, 3.2. sadaļa.

(¹⁸) OV C 80, 30.03.2004., 1.10. punkts (ziņotājs: *Pariza Castaños* kgs).

3. Integrācijas politikas.

3.1 Integrācija ir divpusējs process, kura pamatā ir trešo valstu pilsoņu un uzņēmējvalsts sabiedrības tiesības un pienākumi un kuram jānodrošina imigrantu pilntiesīga līdzdalība. Citā atzinumā EESK definējusi integrāciju šādi: *“imigrantu tiesību un pienākumu, preču, pakalpojumu un sabiedriskās līdzdalības pieejamības pielāgošana atbilstoši pārējo iedzīvotāju tiesībām, nodrošinot vienādas iespējas un vienādu attieksmi”*.⁽¹⁹⁾

3.2 Šāda divvirzienu pieeja nozīmē, ka integrācijas process attiecas ne vien uz imigrantiem, bet arī uz uzņēmējvalsts sabiedrību. Jautājums saistīts ne tikai ar imigrantu integrēšanos vietējā sabiedrībā, bet arī ar vietējās sabiedrības un imigrantu integrāciju, tātad nepieciešama abpusēja integrācija. Integrācijas politikām jābūt vērstām gan uz vietējo, gan imigrantu sabiedrību ar mērķi panākt tādas sabiedrības izveidi, kurā visiem iedzīvotājiem būtu vienlīdzīgas tiesības un pienākumi, kā arī kopīgas demokrātiskas, atklātas un plurālistiskas vērtības.

3.3 Imigrantu pienākums ir izprast un cienīt uzņēmējvalsts sabiedrības kultūras vērtības, savukārt vietējās sabiedrības pienākums ir izprast un cienīt imigrantu kultūras vērtības. Ar kultūras jautājumiem nereti manipulē diskriminācijas nolūkos. Integrācija nenozīmē imigrantu pielāgošanos uzņēmējvalsts kultūrai. Šāda kļūdaina attieksme ir daudzu neveiksmju iemesls. Eiropas sabiedrība no kultūras viedokļa ir plurālistiska, un, ņemot vērā pieaugošo imigrācijas apjomu, šī tendence nākotnē nostiprināsies.

3.4 Nedrīkst aizmirst, ka vairākās dalībvalstīs ir samērā lielas mazākumtautību kopienas ar dažādu nacionālo un kultūras izcelsmi, kuru tiesības ir jāaizstāv un jāgarantē.

3.5 EESK ir pārliecināta, ka kultūras daudzveidība tāpat kā valsts laicīguma princips ir viens no plurālistiskas un demokrātiskas Eiropas pamatiem. Imigrācija no trešajām valstīm papildina mūsu daudzveidību, bagātina mūsu sabiedrību gan sociālā, gan kultūras ziņā. Jēdziens “kultūra” sabiedrībā nav jāsaprot kā kaut kas nemainīgs, bet gan kā pastāvīgā plūsmā esošs process, kas tiek papildināts un bagātināts visdažādākajā veidā. Iestāžu neatkarības un neitralitātes princips attiecībā uz reliģiju veicina labu uzņēmējas sabiedrības un imigrantu attiecību veidošanos. Eiropas sabiedrībai ir jāaņemamas veicināt starpkultūru mācību programmas. UNESCO konvencija⁽²⁰⁾ par kultūras

daudzveidību ir būtisks Eiropas politikās izmantojams līdzeklis.

3.6 Imigrantu sociālā integrācija ir arī vienlīdzīgu tiesību un pienākumu nodrošināšanas process, un tā ir cieši saistīta ar diskriminācijas apkarošanu. Diskriminācija ir pretlikumīga personas tiesību pārkāpšana. Pieņemot stingri ierobežojošus tiesību aktus par ģimenes atkalapvienošanos, dažās dalībvalstīs netiek pietiekami garantētas tiesības uz ģimenes dzīvi. Šajā sakarā nav piemērota arī attiecīgā Padomes pieņemtā direktīva⁽²¹⁾.

3.7 Atbilstoši subsidiaritātes principam saskaņotā Eiropas darbībā integrācijas politikas ir ne tikai dalībvalstu valdību atbildības lokā. Mīnētās politikas būtu daudz efektīvākas, tajās iesaistot reģionālās un vietējās pašvaldības un sadarbojoties ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām. EESK aicina vietējās un reģionālās pašvaldības pastiprināt savu darbu un veicināt jaunas integrācijas politikas.

3.8 Valstīs piešķirto pilnvaru ietvaros vietējo un reģionālo pašvaldību rīcībā ir politiskie, tiesiskie un budžeta līdzekļi, kurus tām atbilstoši jāizmanto, īstenojot integrācijas politikas.

3.9 Imigrantiem un uzņēmējvalsts sabiedrībai ir jāapliecina integrācijai labvēlīga attieksme. Sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām aktīvi jāiesaistās integrācijas politikā un diskriminācijas novēršanas pasākumu īstenošanā.

3.10 Pilsoniskās sabiedrības organizācijām ir būtiska nozīme integrācijai labvēlīgas attieksmes veidošanā Eiropas uzņēmējvalstīs. Sociālajiem partneriem, cilvēktiesību aizsardzības organizācijām, kultūras un sporta asociācijām, reliģiskajām kopienām, vietējām apvienībām, izglītības apvienībām, plašsaziņas līdzekļiem u.c. jāuzņemas aktīva loma integrācijas jomā tādēļ tām jābūt atvērtām un jāveicina imigrantu piesaistīšana.

3.11 Dažās nelielās Eiropas sabiedrības daļās pieaug diskriminācijas, rasisma un ksenofobijas tendences, ko, paplašinot šādas rīcības sociālo efektu, pastiprina atsevišķi bezatbildīgi politiķi un atsevišķi plašsaziņas līdzekļi. Daudzas Eiropas pilsoniskās sabiedrības organizācijas tomēr iesaistās sociālā un politiskā cīņā pret minētā veida rīcību.

⁽¹⁹⁾ OV C 125, 30.03.2004., 1.4. punkts (ziņotājs: Pariza Castaños kgs).

⁽²⁰⁾ Konvencija par kultūras izpaušmju aizsardzības un daudzveidības veicināšanu. Skatīt: http://portal.unesco.org/culture/fr/ev.php-URL_ID=11281&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html.

⁽²¹⁾ Skatīt: Direktīva 2003/86/EK un EESK atzinums, OV C 204, 18.07.2000 (ziņotāja Cassina kdze) un OV C 241, 07.10.2002. (ziņotājs Mengozzi kgs).

3.12 Vietējo un reģionālo pašvaldību un pilsoniskās sabiedrības organizāciju pienākums ir sniegt informāciju imigrantiem un uzņēmējvalsts sabiedrībai par viņu tiesībām un pienākumiem.

3.13 Integrācijas procesā liela nozīme ir imigrantu organizācijām un kopienām. Arī šīm organizācijām ir jāattīsta integrācijas dinamika un jāveicina saikne ar vietējās sabiedrības organizācijām.

3.14 Vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir jāatbalsta minēto organizāciju darbs un jāapspriežas ar tām pirms politisku lēmumu pieņemšanas.

3.15 Diskriminācijas novēršanas direktīvas⁽²²⁾ ir pieņemtas un transponētas valstu tiesību aktos. Komiteja cer, ka tā varēs iepazīties ar ziņojumiem, kuros novērtēta šo direktīvu īstenošanas ietekme un rezultāti.

3.16 Neskatoties uz to, daudzi imigranti, viņu pēcnācēji vai etnisko un kultūras minoritāšu pārstāvji joprojām sastopas ar diskrimināciju darbavietā (neskatoties uz līdzvērtīgu profesionālo kvalifikāciju), lielākām grūtībām atrast darbu, nepieciešamību strādāt mazkvalificētu darbu un daudz biežākiem atlaišanas gadījumiem.

3.17 Sociālajiem partneriem vietējā un reģionālā līmenī jānovērš šāda diskriminējoša prakse, kas ir Eiropas tiesību aktu pārkāpums un rada papildu šķēršļus integrācijai. Turklāt diskriminācija darbavietā ir šķērslis veiksmīgai uzņēmējdarbībai. Integrācija darba vietā, nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi un novēršot ar darbu saistītu diskrimināciju salīdzinājumā ar vietējiem darba ņēmējiem, ir sekmīgas uzņēmējdarbības un sociālās integrācijas priekšnoteikums⁽²³⁾. Šī atzinuma III pielikumā sniegts ziņojums par Dublinā notikušo uzklauššanu nolūkā analizēt labo praksi profesionālās integrācijas jomā.

4. Reģionālās un vietējās integrācijas programmas.

4.1 Agrāk dažās dalībvalstīs uzskatīja, ka integrācijas politikas nav nepieciešamas, jo imigranti tika uzskatīti drīzāk par "viesiem", kas pēc zināma nostrādāta laika atgriezīsies savās izcelsmes valstīs. Šāda kļūdaina pieeja ir izraisījusi neskaitāmus sabiedrības segregācijas un sociālās marģinalizācijas gadījumus, kuru risināšanai paredzētas pašreizējās politikas.

4.2 Citās dalībvalstīs gadiem valdīja uzskats, ka imigrantu integrācija notiks viegli un automātiski, bez aktīvas politikas īstenošanas. Tomēr laika gaitā sabiedrības šķelšanās un marģinalizācija ir pastiprinājusies, izraisot nopietnus sociālos konfliktus. Jauno politiku mērķis ir novērst no vēstures pārmantotās problēmas.

⁽²²⁾ Direktīvas 2000/43/EK un 2000/78/EK.

⁽²³⁾ Piemēram, III pielikumā minētā sociālo partneru pozitīvā loma Īrijā.

4.3 Jāatceras, ka nelegāla imigrācija ir šķērslis integrācijas politikai īstenošanai, jo imigranti, kas uzturas valstī neoficiāli, ir neaizsargāti, viņu stāvoklis ir nedrošs. Dažās dalībvalstīs ir ieviestas procedūras šādu personu uzturēšanās legalizācijai, tādējādi veicinot viņu integrāciju.

4.4 Lai gan Eiropas Savienības Padome ir paudusi zināmas šaubas attiecībā uz subsidiaritātes principu, lielākā daļa vadošo amatpersonu uzskata, ka ir jāveicina saskaņota integrācijas politika Kopienas, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī.

4.5 EESK uzskata, ka, lai nodrošinātu šādu politiku efektivitāti, tām jābūt proaktīvām un tās īstenojamās saskaņīgas un visaptverošas pieejas ietvaros. Valsts iestādes bieži vien rīkojas tikai tad, kad problēmas jau ir radušās un tās ir grūti risināt.

4.6 Integrācija ir daudzdimensionāls process, kam jāpiesaista dažādi valsts administrācijas līmeņi un arī sociālās jomas dalībnieki. Eiropas, valstu, reģionālajām un vietējām iestādēm jāsavstarpēji atbalsta programmas atbilstoši to kompetencēm. Lai garantētu programmu un pasākumu efektivitāti un vispārēju konsekvenci, tās attiecīgi jākoordinē un tām jābūt savstarpēji papildinošām.

4.7 Iedzīvotāji un pašvaldības izjūt valdību kļūdainās politikas sekas. Neveiksmīgas politikas vispirms atsaucas uz pilsētu pašvaldībām. Tādēļ atsevišķas vietējās un reģionālās pašvaldības jau kopš zināma laika īsteno savas uzņemšanas un integrācijas politikas. To pieredze ir visai atšķirīga: dažos gadījumos to darbība uzskatāma par paraugpraksi, bet citur tā bijusi neveiksmīga.

4.8 Pašreizējās un turpmākās migrācijas plūsmas apjoms liecina par risināmo jautājumu nozīmīgumu, tomēr vietējo un reģionālo pašvaldību materiālie līdzekļi un politiskie pasākumi nav pietiekami.

4.9 EESK uzskata, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām sadarbībā ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām jāizstrādā integrācijas plāni un programmas, kuros izvirzīti mērķi un paredzēti to īstenošanai nepieciešamie resursi. "Uz papīra" eksistējošas politikas un programmas, kurām nav finansējuma, ir neefektīvas.

4.10 EESK uzskata, ka būtu lietderīgi daļu no imigrācijas gūto ekonomisko ieguvumu piešķirt uzņemšanas un integrācijas politikai īstenošanai.

4.11 Izstrādājot integrācijas programmas un plānus, ļoti svarīgi ir konsultēties arī ar pārstāvnieciskākajām imigrantu apvienībām.

4.12 Daudzās Eiropas pilsētu un reģionu pašvaldībās ir izveidotas līdzdalības un konsultatīvas struktūras un sistēmas, kas palīdz pilsoniskās sabiedrības organizācijām sadarboties ar valsts iestādēm integrācijas politiku noteikšanā un pārvaldībā.

5. Instrumenti, budžets un novērtēšana.

5.1 Vietējo un reģionālo plānu un programmu īstenošanai ir jāpiešķir pietiekami budžeta līdzekļi un jānodrošina šo programmu vadība un novērtēšanas instrumenti.

5.2 Var minēt virkni Eiropas pilsētu un reģionus, kuros šim nolūkam izveidotas struktūras un dienesti, kas veic plašu politisku un tehnisku darbību.

5.3 Daudzās pilsētās un reģionos ir izveidotas arī konsultatīvas un līdzdalības struktūras pilsoniskās sabiedrības organizāciju piesaistei. Izveidoti dažādi forumi un konsultatīvās padomes, kurās piedalās pilsoniskās sabiedrības organizācijas un imigrantu apvienības.

5.4 EESK uzskata minētos piemērus par paraugpraksi, kas būtu ieviešama visā ES.

5.5 Dažās pilsētās palīdzības sniegšanai imigrantiem ir izveidoti specializēti biroji, kas īsteno arī atsevišķus konkrētus integrācijas plānu aspektus.

5.6 Notiek diskusijas par sabiedrības segregācijas risku saistībā ar speciālu imigrantiem paredzētu dienestu izveidošanu. EESK uzskata, ka ir jāizvairās no jebkādas segregācijas publisko pakalpojumu izmantošanā, lai gan dažkārt specializēti pakalpojumi var būt nepieciešami, jo īpaši imigrantu sākotnējai uzņemšanai.

5.7 EESK uzskata, ka nepieciešams nodrošināt sociālo partneru un citu pilsoniskās sabiedrības organizāciju piedalīšanos reģionālo un vietējo integrācijas plānu un programmu izstrādē un vadībā.

5.8 Lietderīgi būtu rosināt uzņēmējvalsts vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbību ar atbilstošajām iestādēm izcelsmes valstīs. Pastāv paraugprakses piemēri, kuri būtu jāizplata.

5.9 Dažas iestādes piešķir līdzekļus tikai tad, kad ir radies konflikts un tas jānovērš. Lai integrācijas politikas būtu iedarbīgas, tām jābūt proaktīvām.

5.10 Integrācija ir izaicinājums Eiropas sabiedrībai. Nesenie notikumi vairākās valstīs liecina par to, ka izvirzītie mērķi nav sasniegti. Lai gan apstākļi dalībvalstīs ievērojami atšķiras un dažas problēmas ir tikai konkrētai valstij raksturīgas, vienlīdzīgas attieksmes un integrācijas politika, kā arī diskriminācijas apkarošanas politika ir jāuzlabo visā Eiropā.

5.11 EESK ierosina, ka administratīvajām iestādēm Eiropas, valstu, reģionālā un pašvaldību līmenī atbilstoši katrā valstī pieņemtajai praksei būtu jāsigatavo proaktīvas integrācijas programmas ar atbilstošu finansējumu.

5.12 Minētajās programmās jāiekļauj novērtēšanas sistēmas ar precīziem rādītājiem un pārredzamām procedūrām. Novērtēšanas procedūrās jāiesaista arī pilsoniskā sabiedrība.

6. Mērķi.

6.1 Reģionālajās un vietējās integrācijas programmās iekļaujamie jautājumi un pieejas ir ļoti daudzveidīgas; svarīgākās no tām norādītas zemāk tekstā.

6.2 *Faktiskās situācijas novērošana.* Iestādēm ir jāanalizē situācija imigrācijas jomā un mazākumtautību stāvoklis attiecīgajā teritorijā, lai paredzētu piemērotus turpmākos pasākumus.

6.3 *Uzņemšana.* Uzņemšanas centru izveide; veselības aprūpe un juridiska palīdzība; pagaidu dzīvesvieta īpašos gadījumos; valodu apmācības kursi; informācija par uzņēmējvalsts likumiem un sabiedrības tradīcijām; sākotnēja palīdzība darba meklēšanā utt. Īpaša uzmanība šo pasākumu ietvaros pievēršama nepilngadīgajiem un citām mazāk aizsargātām personām.

6.4 *Valodas apmācība.* Vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir jāīsteno aktīva valodu apmācības politika, jo uzņēmējvalsts valodas zināšanas ir nepieciešamas integrācijai. Valodu kursi ir jāorganizē tuvu dzīvesvietai un jānodrošina elastīgs apmācību grafiks. Pašvaldības iestāžu pienākums ir nodrošināt, lai visiem imigrantiem būtu iespēja apmeklēt kursus.

6.5 *Nodarbinātības iespējas.* Darbs neapšaubāmi ir prioritārs integrācijas aspekts. Valsts nodarbinātības dienestiem ir jāīsteno atbilstošas programmas: arodapmācības kursi, konsultācijas par karjeras iespējām utt.

6.6 Diskriminācija darba vietā ir ievērojams šķērslis ceļā uz integrāciju. Reģionālā un vietējā līmeņa partneriem aktīvi jāiesaistās diskriminācijas novēršanā.

6.7 *Mājokļa pieejamība.* Viens no vietējās un reģionālās politikas galvenajiem grūti risināmajiem uzdevumiem ir nodrošināt nediskriminējošu pienācīga mājokļa pieejamību. Pašvaldībām jāizvairās no geto veidošanās nolaistos pilsētu rajonos, kur koncentrējas liels skaits imigrantu, un tas nozīmē, ka laicīgi jāpielāgo pilsētattīstības politikas. Dzīves kvalitātes uzlabošanai šādos rajonos jāklūst par prioritāti.

6.8 *Izglītība.* Izglītības sistēmām jānodrošina, lai imigrantu bērniem būtu pieejama izglītība kvalitatīvās mācību iestādēs. Jānovērš šo skolēnu pārlicka koncentrēšanās sliktas kvalitātes "geto skolās", kas šobrīd ir bieža parādība. Vispārējā izglītība visos tās posmos veido pamatu jaunās paaudzes integrācijai.

6.9 Izglītībai jāatspoguļo Eiropas sabiedrības iekšējā daudzveidība. Jānodrošina starpkultūru vidutāju pieejamība un jāpalīdzina mācību resursi, lai pārvarētu lingvistiskas un kultūras grūtības.

6.10 Imigrantus un jo īpaši sievietes jāiesaista pieaugušo izglītības programmās. Apmācība, sagatavojot darbam, ir būtiski nepieciešama, lai veicinātu imigrantu nodarbinātības iespējas.

6.11 *Veselības aprūpes pieejamība.* Jāveicina veselības aprūpes pieejamība imigrantiem. Noteiktos apstākļos var būt nepieciešama starpkultūru vidutāju dienestu palīdzība.

6.12 *Sociālo dienestu pielāgošana.* Imigrācija bieži izvirza sociālajiem dienestiem prasības, kurām tie nav sagatavoti. Tiem jāpielāgojas jaunajiem apstākļiem — daudzveidībai.

6.13 *Speciālistu apmācība.* Sociālo dienestu, izglītības, policijas, veselības aprūpes un citu valsts dienestu darbiniekiem nepieciešami jauni mācību kursi, lai viņi atbilstoši spētu strādāt ar imigrantiem un mazākumtautību iedzīvotājiem.

6.14 *Daudzveidība ir apsveicama.* Kultūras programmās jāatzīst kultūru daudzveidība. Daudzveidība ir mūsdienu Eiropas pilsētām raksturīga iezīme. Tas attiecas arī uz reliģisko piederību.

6.15 Vietējām pašvaldībām būtu jāveicina arī *mācīšanās dzīvot līdās* un jāsekmē, lai neatkarīgi no izcelsmes ikviens pielāgotos tās pilsētas dzīves veidam, kurā viņš dzīvo. Mācību procesā jāpiedalās gan imigrantiem, gan uzņēmējvalsts sabiedrībai, lai veicinātu dažādu kultūru savstarpējo izpratni un sekmētu sociālo integrāciju.

6.16 Jānodrošina ikvienam iedzīvotājam tiesības dzīvot kopā ar savu ģimeni; tās ir vienas no pamattiesībām, kas starptautiskā līmenī atzītas cilvēktiesību konvencijā. Neskatoties uz minēto, daudzu valstu likumos — un pat Eiropas direktīvā par ģimenes atkalapvienošanās tiesībām⁽²⁴⁾ — lielai imigrantu daļai nav paredzētas pietiekamas garantijas sakarā ar tiesībām uz ģimenes dzīvi, lai gan tas ir ļoti pozitīvs integrācijas politiku īstenošanas faktors.

6.17 *Dzimumu dimensija.* Dzimumu dimensija jāiekļauj visās integrācijas politikās. Īpaši nozīmīgas ir profesionālās apmācības politikas, jo to mērķis ir veicināt darba iespējas.

6.18 *Sabiedrības līdzdalība.* Pilsoniskās līdzdalības iespējas ir viens no integrācijas pamatelementiem. EESK vairākos atzinumos⁽²⁵⁾ jau ir minējusi, ka trešo valstu pilsoņiem, kas ir pastāvīgi vai ilglaicīgi iedzīvotāji attiecīgajā valstī, ir jāpieskir tiesības uz pilsonību un tiesības piedalīties pašvaldību vēlēšanās.

7. Jaunas vietējo un reģionālo pašvaldību stratēģijas (daži secinājumi pēc Barselonā notikušās uzklaušanās sēdes)

7.1 *Nepieciešamība veidot tīklus un koordinēt dažādu iestāžu darbu.*

7.1.1 Tīklu veidošanai un iestāžu darba savstarpējai koordinēšanai ir liela nozīme, un tā iespējama divos veidos: horizontālā — starp vietējām pašvaldībām; un vertikālā — starp vietējo, reģionālo un valsts pārvaldi. Ar imigrāciju un integrāciju saistītās problēmas un uzdevumus nevar atrisināt atsevišķas iestādes, strādājot izolēti. EESK iesaka valsts un pašvaldību iestādēm uzlabot koordinēšanu un ieviest sadarbības tīkla darba novērtēšanas procedūras. EESK vēlas sekmēt ciešāku sadarbību ar Reģionu komiteju integrācijas politiku veicināšanas jomā.

7.1.2 Dažu reģionu, piemēram Katalonijas un Šlēsvīgas-Holšteinas pārstāvji minēja, ka viņu pieejas pamatprincips ir vietējo pašvaldību iesaistīšana iniciatīvu plānošanā. Arī Kampānijas reģiona pārstāvji minēja lēmumu veidot sadarbības tīklu ar arodbiedrībām, reliģiskām (draudžu) organizācijām utt. Savukārt vietējās pašvaldības uzsvēra, ka ļoti liela nozīme ir sadarbībai ar specializētām organizācijām, it īpaši tādās jomās kā sākotnējā uzņemšana.

⁽²⁴⁾ Skat. Direktīva 2003/86/EK un EESK atzinums, OV C 204, 18.07.2000 (ziņotāja Cassina kdze) un OV C 241, 07.10.2002. (ziņotājs Mengozzi kgs).

⁽²⁵⁾ Skat. atzinumu par ES pilsonības pieejamību, OV C 208, 03.09.2003 (ziņotājs: Pariza Castaños kgs).

7.1.3 Arvien lielāka pieredze tiek gūta vietējo pašvaldību sadarbībā Eiropas līmeņa tīklu ietvaros. Organizāciju *Eurocities* izveidoja 1986. gadā, un šobrīd tās dalībnieku skaitā ir 123 Eiropas pilsētas. Tās darbs notiek darba grupās, no kurām viena nodarbojas ar imigrācijas un integrācijas jautājumiem. Minētajā darba grupā ietilpst arī vairākas pilsētas, kuru pārstāvji piedalījās uzklaušanās sēdē, piemēram, Roterdama un Līdsa. Darba grupa ne vien nodrošina pieredzes un paraugprakses apmaiņu, bet arī popularizē Eiropas projektus, iesaistot tajos virkni pilsētu.

7.1.4 Vēl viens nesens izveidots sadarbības tīkls ir *ERLAI*, kas nodarbojas tieši ar imigrācijas un integrācijas jautājumiem. Minētajam tīklam jau pievienojušās 26 vietējās un reģionālās pašvaldības. Tā darbības mērķis ir nodrošināt informācijas un pieredzes apmaiņu, kā arī īstenot kopīgus pasākumus un projektus.

7.1.5 Vairākas organizācijas un iestādes veicina arī citus pasākumus. Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds arī darbojas ar pilsētu tīkla palīdzību, koordinējot integrācijas politikas.

7.1.6 Eiropas līmenī: valstīs esošo integrācijas kontaktpunktu tīkla, kura darbību koordinē Eiropas Komisija, mērķis ir arī attiecīgās pieredzes apmaiņa. Tīkls palīdzēja sagatavot Integrācijas rokasgrāmatu ⁽²⁶⁾ un ikgadējo ziņojumu par migrāciju un integrāciju ⁽²⁷⁾.

7.2 Integrācijas plāni un pilsoniskās sabiedrības līdzdalība.

7.2.1 Tās vietējās un reģionālās pašvaldības, kas sagatavojušas visaptverošus plānus un kurās ir izveidoti integrācijas pārvaldības dienesti, gūst labākus rezultātus nekā pašvaldības, kas īsteno tikai atsevišķus vienreizējus pasākumus. Imigrācijas un integrācijas problēmu risināšanai nepieciešama plānošana, resursu piešķiršana un vadības instrumentu izveide.

7.2.2 EESK uzskata, ka liela nozīme ir pilsoniskās sabiedrības organizāciju līdzdalībai politikas izstrādē un to īstenošanas pasākumos. Lai integrācijas plāna īstenošana būtu veiksmīga, tajā ir svarīgi iesaistīt pilsonisko sabiedrību. Šlēsvigas-Holšteinas reģionā to apzinās, tādēļ pirms projekta pieņemšanas plašās diskusijās tika iesaistīti sociālie partneri un virkne citu struktūru. Tā rezultātā sabiedrība ir informēta par integrācijas politiku nepieciešamību. Līdzdalību veicinošu procesu piemērus var minēt arī citās pilsētās (tajā skaitā Kopenhāgenā, Barselonā un Helsinkos).

7.3 Eiropas Integrācijas fonds.

7.3.1 Vietējo un reģionālo pašvaldību darbības efektivitāte tiek pastiprināta, ja tās var paļauties uz dalībvalstu valdību finansiālu atbalstu: integrācijas politiku īstenošanai nepieciešami finansiāli līdzekļi, un dalībvalstīm būtu jāuzņemas lielākas saistī-

bas. Šlēsvigas-Holšteinas reģiona pārstāvji minēja šo aspektu, norādot, ka liela daļa viņu darba ir veltīta Vācijas federālās valdības informēšanai par vajadzību reaģēt un minēto prasību un ka šajā jomā jau sasniegti daudzsoļīgi rezultāti.

7.3.2 Citas vietējās pašvaldības, piemēram, Ļubļanas un Brešas pašvaldības norādīja, ka necīgais atbalsts, ko tās saņem no valdības, kavē daudz plašāku un tālejošāku politiku īstenošanu minētajā jomā. Problēma ir vēl nopietnāka gadījumos, kad reģionālajām pašvaldībām ir maz pašu līdzekļu. To atzīmēja Francijas Viduspireneju reģiona pārstāvji.

7.3.3 Eiropas Integrācijas fondam, kuru 2007.—2013. gada periodam apstiprināja Padome un Parlaments, ir būtiska nozīme, jo tajā apkopotu ievērojami finansiālie līdzekļi integrācijas politikām, un tas palīdz īstenot minētās politikas vienotas un visaptverošas ES struktūras ietvaros, ievērojot subsidiaritāti. Īpašu interesi par fondu ir izrādījušas jaunās dalībvalstis. EESK atkārtoti pauž atbalstu minētā fonda izveidei un aicina Komisiju, sagatavojot attiecīgu regulu, konsultēties ar Komiteju.

7.4 Specializētie dienesti nedrīkst izraisīt sabiedrības segregāciju.

7.4.1 Nedrīkst pieļaut, lai imigrantiem paredzēto dienestu izveide veicinātu sabiedrības sašķelšanos. Budapeštas pārstāvis, piemēram, ziņoja, ka Ungārijā vietējās pašvaldības sniedz atbalstu ģimenēm, atbalstu zīdaiņu aprūpē, nodarbinātībā, u.c. pakalpojumus, ko izmanto imigranti, kā arī citi iedzīvotāji. Tomēr pārsvarā visas pilsētas un reģioni, kas izstrādājuši integrācijas politikas, to darījušas, sagatavojot īpašus plānus, piešķirot īpašus līdzekļus un izveidojot specializētus dienestus. Helsinku pārstāvis pauda viedokli, ka "imigrantiem paredzētajiem speciālizētajiem dienestiem nebūtu jābūt nepieciešamiem, praktiski tie tomēr ir nepieciešami", norādot, ka vispārējo dienestu atbalsts vien nav pietiekams, lai risinātu visas nepilnības, grūtības un imigrantu īpašās vajadzības.

7.4.2 Imigrācijas un integrācijas jomā nepieciešami īpaši plāni, projekti un resursi. Jautājums, kā rīkoties turpmāk, lai normalizētu situāciju, turpina radīt bažas: kā novērst, lai speciālo dienestu esamība neizraisītu segregāciju? Brešas pārstāvis norādīja, ka izveidotie ar imigrācijas jautājumiem saistītie dienesti "nav paralēli, bet gan papildinoši". Tie neaizstāj parastos dienestus, kuros imigrantiem jāvērsas lai risinātu to kompetencē esošus jautājumus.

7.4.3 Arī Kopenhāgenas pārstāvji uzsvēra, ka viena no Integrācijas padomes rūpēm ir nodrošināt, lai tās darbība neattaisnotu nekādas imigrantu vai mazākumtautību segregācijas formas. Tās darbības mērķis ir veicināt līdzdalību, sekmēt ciešākas visu iedzīvotāju daļu attiecības un integrāciju.

⁽²⁶⁾ http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/immigration/integration/doc/handbook_en.pdf.

⁽²⁷⁾ COM (2004) 508 galīgā redakcija.

7.4.4 Minētā sakarā ir svarīgi nodrošināt, lai vietējie iedzīvotāji neuzskatītu, ka imigrantiem paredzētās iniciatīvas ir zināma veida privilēģija, jo šāda attieksme pastiprinātu aizspriedumus un veicinātu sabiedrības šķelšanos. Katalonijā apzinās šo problēmu un norāda, ka īstenojot imigrantiem īpaši paredzētus pasākumus, liela uzmanība jāpievērš vietējo iedzīvotāju iespējai noraidošajai attieksmei, ko šie pasākumi var izraisīt. Vietējo un reģionālo pašvaldību veiktie pasākumi attiecībā uz imigrantiem ir rūpīgi jāskaidro sabiedrībai.

7.5 Integrācijas mērķi.

7.5.1 Vairāku pilsētu un reģionu pārstāvji pauda savu viedokli par pašu integrācijas konceptu, un tas norāda, ka Eiropā par to notiekošās diskusijas nebūt nav beigušās un pastāv atšķirīgas politiskās un tiesiskās kultūras, kā arī atšķirīgi integrācijas modeļi.

7.5.2 Pēc plašām diskusijām Šlēsvīgas-Holšteinas reģiona pārstāvji norādīja, ka integrācijas pamatā jābūt trim galvenajiem aspektiem: vienlīdzīgai līdzdalībai, vienlīdzīgām tiesībām un pienākumiem un diskriminācijas novēršanas pasākumiem, kuros iesaistīti gan imigranti, gan vietējā sabiedrība.

7.5.3 Šo "iekļaujošo" pieeju piemēro *Misericórdia* baznīcas organizācija, kas nodarbojas ar sociālo palīdzību Portugālē, virzot integrācijas politikas. Visvairāk uzmanības tiek pievērsts vienlīdzības politikām un Portugāles pilsonības iegūšanas iespēju atvieglošanai.

7.5.4 Barcelonas pārstāvis definēja trīs darbības jomas: līdztiesības veicināšana (tiesību atzīšana, vienlīdzīgu iespēju veicināšana un vienlīdzīga attieksme); kultūras dažādības atzīšana; un līdzaspastāvēšanas veicināšana (sociālās kohēzijas iniciatīvu sekmēšana un paralēlu —vietējo iedzīvotāju un imigrantu grupu sabiedrības slāņu veidošanās novēršana).

7.5.5 Roterdamā 2004. gadā tika uzsāktas plašas diskusijas, kurās apstrīdēja līdz šim izmantoto integrācijas modeli. Nepieciešamība uzsākt diskusijas radās, secinot, ka, neskatoties uz ilggadējām aktīvām integrācijas politikām, sabiedrība sadrumstalojās un sākās sabiedrības segregācijas process (jo īpaši attiecībā uz musulmaņu iedzīvotājiem). Visintensīvākās diskusijas risinājās par "mēs un viņi" attieksmi, kas valda sabiedrībā.

7.5.6 Eiropas sadarbības komiteja sociālo mājokļu jautājumos (*European Liaison Committee for Social Housing*) debašu par integrāciju fokusā izvirzīja nevienlīdzības novēršanu un vienlīdzīgas iespējas. Komitejas darbs virzīts uz mājokļa jautājumu; tā norāda, ka diskriminācija šajā jomā ir viens no galvenajiem imigrantu sabiedrības segregācijas cēloņiem.

7.5.7 EESK ir pārliecināta, ka 11 kopējie, 1. pielikumā izklāstītie pamatprincipi, kas ir Eiropas integrācijas programmas

pamatā, ir atbilstoši un sabalansēti. Barcelonā notikušās uzklaušanās sēdes dalībnieku lielākā daļa piekrita šim viedoklim.

8. Jauni uzdevumi profesionālās integrācijas jomā (daži Dublinas uzklaušanās sēdes secinājumi)

8.1 Imigranti ar savu darbu sniedz pozitīvu ieguldījumu Eiropas saimnieciskajā attīstībā un sociālajā labklājībā. EESK uzskata, ka imigrācija Eiropā var sniegt jaunas iespējas uzņēmumu konkurētspējas, darba apstākļu un sociālās labklājības jomā.

8.2 Nodarbinātība ir integrācijas procesa pamatsastāvdaļa, jo kvalitatīvas darba vietas ir ārkārtīgi nozīmīgas imigrantu saimnieciskajai pastāvēšanai, un tās veicina sociālās attiecības un savstarpējo sapratni ar vietējo sabiedrību. EESK ierosina integrāciju darba tirgū īstenot uz vienlīdzīgiem pamatiem, bez diskriminācijas starp uzņēmējvalsts darba ņēmējiem un imigrantiem un, ņemot vērā nepieciešamās profesionālās kvalifikācijas prasības.

8.3 Pret Eiropas darba ņēmējiem — migrantiem jāizturas taisnīgi, jo viņus aizsargā starptautisko cilvēktiesību konvencijas un principi, un likumi, kas atspoguļoti Starptautiskās darba organizācijas (ILO) konvencijās. EESK atkārtoti izsaka priekšlikumu par to, ka ES dalībvalstīm jāpievienojas ANO 1990. gada Starptautiskajai konvencijai par visu migrējošo darba ņēmēju un viņu ģimeņu locekļu tiesību aizsardzību.

8.4 ES direktīvas par vienlīdzīgu attieksmi darba vietā un neatkarīgi no rases vai etniskās piederības ir svarīgi juridiskie instrumenti tiesību aktu un prakses pilnveidošanai dalībvalstīs, cīnīties pret diskrimināciju un veicinot profesionālo integrāciju.

8.5 Nodarbinātības jomā tiesību akti un publiskās politikas jāpapildina ar sociālo partneru atbalstu, integrācija darba tirgū ir arī sabiedrības attieksmes un arodbiedrību un darba devēju saistību jautājums.

8.6 Valsts nodarbinātības dienestiem jāveicina programmas, lai palīdzētu imigrantiem atrast darbu, un minētajās programmās vajadzētu iekļaut: palīdzību profesionālās kvalifikācijas atzīšanas jautājumos, valodas apmācības un profesionālās apmācības uzlabošanu un atbilstošu informāciju par nodarbinātības sistēmām uzņēmējvalstī.

8.7 Vietējā līmenī arodbiedrībām, darba devēju organizācijām, imigrantu apvienībām un citām pilsoniskās sabiedrības organizācijām ir ļoti liela nozīme informācijas sniegšanā, kā arī palīdzot imigrantiem atrast darbu. Sociālās organizācijas aktīvi darbojas visā Eiropā, sekmējot imigrantu un viņu bērnu iekļaušanos darba vidē, izmantojot arodapmācību kursus, konsultatīvos pakalpojumus nodarbinātības jomā, atbalstu mazo uzņēmumu darbības uzsākšanā, utt.

8.8 Uzņēmumi aizvien vairāk izmanto iespējas, kas saistītas ar pieaugošo daudzveidību, ko rada imigrantu integrācija darba tirgū. EESK uzskata, ka uzņēmumi uzņēmējvalsts sabiedrībā var veicināt izpratnes veidošanu attiecībā uz cīņu pret diskrimināciju, ja, pieņemot darbā, tie noraidītu jebkādu ksenofobiju un atstumšanu.

8.9 Jāizstrādā tādas procedūras, kas pamatotas uz imigrācijas plūsmu pārvaldību un kuras būtu jāīsteno izcelsmes valstīs, ņemot vērā reālās profesionālās iekļaušanās un tātad arī sociālās integrācijas iespējas.

8.10 Sliktas kvalitātes darba vietas arī ir diskriminācijas faktors, ja imigranti tiek nodarbināti kā "visneaizsargātākais" pieejamais darbaspēks.

8.11 Arodbiedrības reizēm demonstrē korporatīvas tendences, aizstāvot vienīgi atsevišķas intereses un atstumjot imigrantus. EESK uzskata, ka arodbiedrībām jāuzņemas migrējošie darba ņēmēji savās rindās un jāpalīdz viņiem iegūt pārstāvības un vadošos amatus. Daudzu arodbiedrību labā prakse ļauj visiem darba ņēmējiem neatkarīgi no viņu izcelsmes un tautības nodrošināt vienlīdzīgas tiesības.

8.12 Darba devēju apvienības sastopas ar grūtu uzdevumu nodrošināt pārredzamību darba tirgos. EESK uzskata, ka darba devēju apvienībām un arodbiedrībām jāsadarbojas ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām, lai izvairītos no diskriminācijas gadījumiem un veicinātu integrāciju veicinošu attieksmi.

8.13 Sociālajiem partneriem, kam ir izšķiroša nozīme darba tirgos un kuri ir Eiropas saimnieciskās un sociālās dzīves balsts, ir svarīga loma integrācijā. Noslēdzot darba koplīgumus, viņiem jāuzņemas sava daļa atbildības par imigrantu integrāciju, darba koplīgumos un darba noteikumos un praksē izslēdzot jebkādu tiešu vai netiešu diskriminācijas elementu.

8.14 Eiropas sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju vidū ir daudz labas prakses piemēru, kam EESK vēlētos redzēt plašāku pielietojumu. Dublinas uzklaušanās sēdē tika apskatīti labas prakses piemēri uzņēmumos, arodbiedrībās, darba devēju apvienībās un sociālajās organizācijās, un daži piemēri, ko Komiteja vēlētos uzsvērt, ir šādi: sociālo partneru apņemšanās Īrijā risināt dažādības jautājumus uzņēmumos un cīnīties pret diskrimināciju, un sociālo partneru panāktā vienošanās Spānijā, lai legalizētu nelegālo nodarbinātību un imigrāciju, kā arī risinātu darbaspēka migrācijas jautājumus, izmantojot sadarbību un sociālo dialogu.

8.15 EESK uzskata, ka nepieciešamas aktīvas politikas un jaunas saistības no sociālo partneru puses, lai veicinātu nostāju, kas sekmē integrāciju, vienlīdzīgu attieksmi un centienus cīnīties pret diskrimināciju darba vietā. Eiropas sociālais dialogs var sniegt piemērotu pamatu, lai sociālajiem partneriem dotu impulsu uzņemties jaunas saistības līmeņi, kuru tie uzskata par piemērotāko.

8.16 Eiropas sociālais dialogs ir sociālo partneru atbildība; Eiropas arodbiedrību konfederācija (*ETUC*) un Eiropas darba devēju un rūpnieku konfederāciju apvienība (*UNICE*) izstrādājušas Eiropas sociālā dialoga programmu, un EESK cer, ka tiks sasniegti tajā izvirzītie mērķi.

8.17 EESK var kļūt par pastāvīgu dialoga forumu, kas veltīts labai praksei integrācijas un imigrācijas jomās; Šajā sakarā tā turpinās darbu sadarbībā ar Dublinas fondu un Starptautisko darba organizāciju (*ILO*), lai Eiropā veicinātu integrācijai draudzīgas politikas un prakses attīstību. EESK organizēs turpmākas sanāksmes un forumus, lai tuvinātu sociālos partnerus un citas pilsoniskās sabiedrības organizācijas nolūkā izpētīt pašreizējās labākās integrācijas piemērus Eiropā un apmainīties ar šo pieredzi.

Briselē, 2006. gada 13. septembrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētāja
Anne-Marie Sigmund